EARLY HEBREW ART MUSIC

FRÜHE KOMPOSITIONEN FÜR DIE SYNAGOGE

MUSIQUE SYNAGOGALE ANCIENNE

Kol HaNeshamah

Anon.

(Ed. Israel Adler)

From the Repertoire of the Portuguese Jewish Community of Amsterdam

הוצאת המוסיקה הישראלית בערבון מוגבל, תל-אביב
ISRAELI MUSIC PUBLICATIONS LIMITED, P. O. Box 6011, Tel Aviv, ISRAEL

12 F 97e
Bibliotheca ETS HAIM Sefardica
J. M. P. 708
(no. uitgever).

OEUVRES DU RÉPERTOIRE
DE LA COMMUNAUTÉ PORTUGAISE D'AMSTERDAM

Kol HaNeshamah

Anon.

(Ed. Israel Adler)

voce e continuo

From the Repertoire of the Portuguese Jewish Community of Amsterdam

הוצאת המוסיקה הישראלית בערבון מוגבל, תל־אביב
ISRAELI MUSIC PUBLICATIONS LIMITED, P. O. Box 6011, Tel Aviv, ISRAEL

OEUVRES DU RÉPERTOIRE DE LA COMMUNAUTÉ JUIVE PORTUGAISE D'AMSTERDAM AU XVIIIE SIÈCLE

Les descendants des marranes, originaires de la péninsule ibérique, qui s'établirent à Amsterdam à partir de la fin du XVIe siècle, y formèrent au cours des XVIIe-XVIIIe siècles l'un des centres juifs les plus florissants d'Europe. La vie culturelle s'y distingua par la variété des domaines formant le champ d'intérêt des membres de cette communauté. Ses savants, écrivains et poètes, sans négliger les études rabbiniques et cabalistiques, produisirent également des ouvrages de morale juive, de linguistique hébraïque, d'histoire et de poésie. Profondément marqués par plusieurs générations d'assimilation totale à la civilisation de leur pays d'origine, ces marranes devenus juifs pratiquants, gardèrent les formes d'expression culturelle et artistique de leur ancien mode de vie. Ainsi, une activité musicale intense trouvait naturellement sa place dans la vie sociale et religieuse de cette communauté.

Nulle part ailleurs l'historien ne trouvera réunies des conditions aussi favorables pour l'étude de la vie musicale d'une communauté juive: documents d'archives et témoignages littéraires d'une richesse exceptionelle viennent éclairer l'important répertoire de documents notés de cette communauté dont l'héritage musical a été maintenu vivant jusqu'à nos jours dans la tradition orale, permettant de confirmer et d'interpréter les sources écrites anciennes.*

Parmi les manifestations musicales de cette communauté, il faut surtout mentionner celles destinées au " Sabbat nahamû" et à la fête de "Simhat tôrah" et du "Sabbat berešit" . Depuis l'inauguration fastueuse de la "grande synagogue", qui a eu lieu le "Sabbat nahamû" de l'an 1675 aux sons d'un orchestre et d'une chorale, ce jour devint la principale fête locale, commémorée aujourd'hui encore. Cette fête, ainsi que les réjouissances en l'honneur du "fiancé de la Torah" et du "fiancé de la Genèse", lors de la fête de "Simhat tôrah" et du "Sabbat berešit", ont donné lieu à de nombreuses compositions de circonstance. Les deux duos Ham-mešîah îllemîm, de Caceres et de Lidarti, ainsi que les deux cantates à voix seule, Bô'î be-šalôm et Kol han-nešamah, de Lidarti, furent destinées à ces occasions. Le choeur à trois voix, Nôrā elohîm (Psaume 68, 36), pour la Pentecôte, ainsi que le choeur à quatre voix, Be-fî yešarîm de la prière du matin pour Sabbats et fêtes, sont également de Lidarti. Il y a lieu de noter que tandis que les oeuvres de compositeurs juifs comme Caceres et Rathom semblent be pas avoir survécu au-delà du XVIIIe siècle, celles du compositeur chrétien Lidarti se sont enracinées dans cette communauté et survivent, en partie, dans sa tradition orale jusqu'à nos jours.

---

* Voir l'étude de la vie musicale et des oeuvres de musique savante du répertoire de cette communauté dans I. Adler, La pratique musicale savante dans quelques communautés juives en Europe aux XVIIe et XVIIIe siècles, Paris - La Haye, Mouton, 1966, tome I ch. XII - XIII (pp. 191-236).

WORKS FROM THE REPERTOIRE OF THE JEWISH PORTUGUESE COMMUNITY OF AMSTERDAM IN THE XVIII CENTURY

The descendants of marranos from the Iberian Peninsula, who settled in Amsterdam from the end of the 16th century onwards, became, during the 17th and 18th centuries, one of the most flourishing Jewish communities in Europe. The cultural life there distinguished itself by the variety of interests shown by the members of the community. Its scholars, writers and poets, who were also rabbinical and cabbalist authorities, produced works on Jewish ethics, on the Hebrew language and on history as well as fine poetry. In spite of the passing of several generations totally assimilated to the civilisation of their original country, these marranos had become practising Jews preserving their ancient ways of cultural and artistic expression. At the same time an intensive musical activity developed within the framework of the social and religious life of this community.

In hardly any other place does the historian encounter so many favourable conditions for the study of the musical life in a Jewish community: Documents in archives and literary evidences of an exceptional richness throw light on the important repertoire of this community, the musical heritage of which has been preserved alive to our very day in the oral tradition which permits us to confirm and to interpret the ancient written sources.*

Among the musical manifestations of this community we have to mention first and foremost the celebrations of "Sabbat Nahamu , Simhat Torah and Sabbat Berashit." Since the "Grand Synagogue" had been festively opened on "Sabbat Nahamu" in the year 1675 to the sounds of an orchestra and chorus, this day had become the principal local festival and it is commemorated to this very day. This festival and also the festivities in honour of the "Bridegroom of the Law" and of the "Bridegroom of Genesis" have brought about numerous musical occasional compositions for the Holy Days of Simhat Torah and Sabbat Bereshit. The two duos Hamesiah Illamim of Caceres and of Lidarti, as well as the two cantatas for one solo voice, Bo'i be'shalom and Kol Hannesamah of Lidarti, were written for such occasions. The three part chorus, Nora Elohim (Psalm 68, 36), for Pentecost, and the four part chorus "Be'fi Yesharim" from the morning prayer for Sabbat and Holy Days, were also written by Lidarti. It is interesting to note that while the works of Jewish composers like Caceres and Rathom have apparently not survived beyond the XVIII century, those of the Christian composer Lidarti have been fully accepted by this community and have been handed down to our own days by oral tradition.

---

* Cf. The historical and musical analysis of these works in I. Adler, La Pratique Musicale Savante dans quelques Communautés Juives en Europe aux XVIIe et XVIIIe siècles., Paris-La Haye, Mouton, 1966, Vol. 1, ch.XII-XIII (pp. 191-236).

NOTE :
The name of the editor-arranger must appear, together with the name of the composer, on all programmes .

ZUR BEACHTUNG :
Der Name des Herausgebers und Bearbeiters muss, zusammen mit dem des Komponisten, auf allen Programmen genannt werden .

The Material for Performance is available on Rental.
Matériel en location. Aufführungsmaterial leihweise .

© Copyright1968 for all countries by ISRAELI MUSIC PUBLICATIONS LIMITED, P.O.Box 6011, Tel Aviv

All Rights of concert, radio, television performance, mechanical reproduction in any form whatsoever, translation, adaptation of the complete work or parts thereof, are strictly reserved. International Copyright Secured.

Copying of either separate parts or the whole of this work, by hand or by any other process, is unlawful. The use of any copies, including orchestrations, other than those issued by the Publisher or his accredited representatives is forbidden.

Tous droits d'exécution, de traduction, de reproduction et d'arrangements réservés pour tous pays.

יצירות מתוך הרפרטואר המוסיקלי של הקהלה הפורטוגיזית באמשטרדם במאה הי"ח

צאצאי האנוסים שהתיישבו באמסטרדם בסוף המאה הט"ז הקימו בה קהילה משגשגת, שהצטיינה בחיי תרבות רבגוניים. בלי להזניח את לימודי התורה, הספרות הרבנית וחכמת הקבלה, כללה יצירתם של חכמיה ומשורריה חיבורים בתחום המוסר, הבלשנות העברית, ההיסטוריה והשירה. בני אנוסים אלה, שחיו במשך דורות מתוך התבוללות בתרבותה של ארץ מוצאם והיוו בה חלק של השכבות הסוציאליות הגבוהות, שמרו גם לאחר שהפכו לשומרי-מצוות אדוקים על צורות ההבעה התרבותית והאמנותית של אורח-חייהם הקודם. אין איפוא להתפלא שאף פעילות מוסיקלית אינטנסיבית שובצה באופן טבעי בחייהם הדתיים והחברתיים.

בין הארועים המוסיקליים יש לציין במיוחד אלה שנועדו לשבת נחמו, לשמחת תורה ולשבת בראשית. בית הכנסת הגדול באמשטרדם נחנך בפאר רב בשבת נחמו, בשנת 1675, לשמע צלילי תזמורת ומקהלה. מאורע זה הטביע את רשומו על חיי הקהלה ושבת נחמו הפכה לחג שנתי אשר שירים רבים של קהלה זו בתורת הזדמנות ליצירה אמנותית. בטקס רב-פאר כיבדו את "חתן התורה" וחתן בראשית". טקסטים ספרותיים רבים של קנטטות שחוברו לארועים אלה הגיעו אלינו ולאחדים אף נשתמרו התווים, כגון שני יצירות ה-דואו, "המשיח אלמים", מאת קסרס ולידרטי וכמו כן שתי הקנטטות לקול יחיד, "בואי בשלום" ו"כל הנשמה" מאת לידרטי. הקטע התלת-קולי למקהלה, "נורא אלהים" (לחג השבועות וכמו כן קטע המקהלה לארבעה קולות "בפי ישרים" (מתפלת שחרית של ימי שבת ומועד), אף הם מאת לידרטי. מענין לציין שבעוד שיצירותיהם של המלחינים היהודים אברהם קסרס ואברהם רתום נשתכחו במשך הזמן ולא השאירו עקבות לאחר המאה הי"ח הרי יצירותיו של לידרטי, המלחין הלא יהודי, נשתרשו בקהלה ונשתמרו במסורת שבעל פה עד היום.*

---

* ראה על חיי המוסיקה ויצירות הרפרטואר המוסיקלי של קהילה זו:
I. Adler, La pratique musicale savante dans quelques communautés juives en Europe aux XIIe et XVIIIe siècles, Paris-La Haye, Mouton, 1966, tome I, ch. VII (pp, 89-105).

Kol HaNeshamah

(Ps. CXXX, v. 6.)

Adagio d'une Cantate anonyme pour voix seule (XVIIIe siècle)

Adagio from an anonymous Cantata for solo voice(an 18th century work)

Editée, avec accompagnement par

Edited , with accompaniment by

Israel Adler

Cet Adagio est extrait du manuscrit 49 B 22 de la bibliothèque Ets-Haim d'Amsterdam. L'œuvre appartient au repertoire de la communauté , destiné au sabbat nahamu, à Simhat Torah et au Sabbat Bereshit .

This Adagio is preserved in the manuscript 49 B 22 of the Ets-Haim Library of Amsterdam. This piece was part of the repertory of the community , used on Sabbat nahamu on Simhat Torah , and on Sabbat Bereshit .

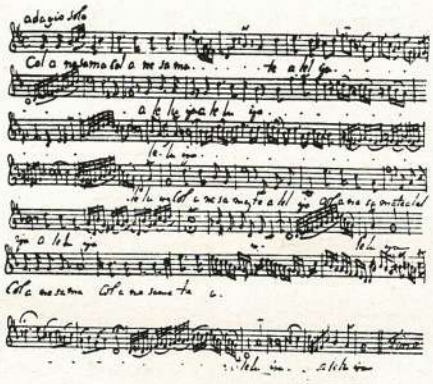

כל הנשמה

Kol HaNeshamah

Anon.

(Ed. Israel Adler)

PS. CXXX,6

כל הנשמה תהלל יה הללויה. [תהלים, קנ, 6]. הללויה, גדלו יה, ברכו יה, שבחו יה, זמרו יה...
הללויה

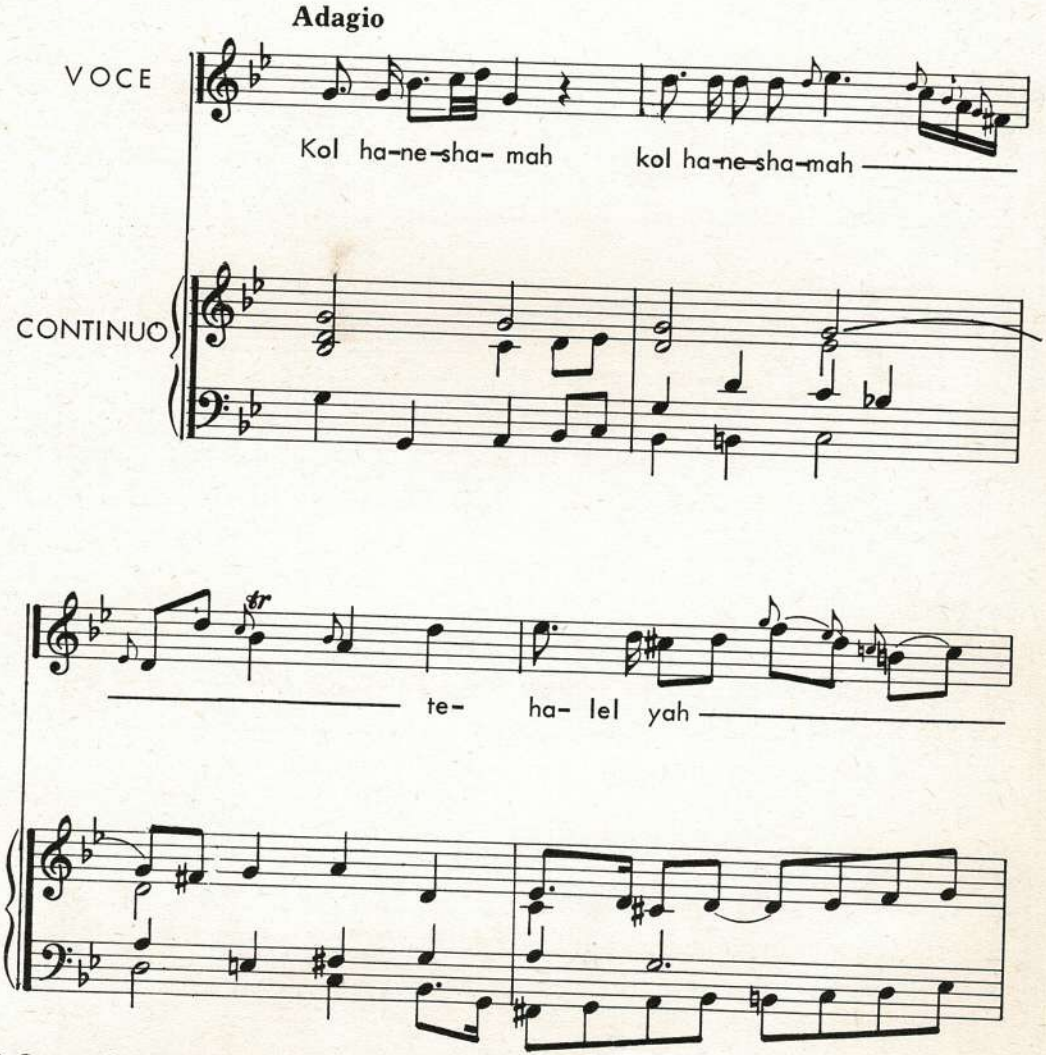

© Copyright 1968 for all countries by Israeli Music Publications Ltd., P.O.B.6011, Tel Aviv
All Rights Reserved Printed in Israel I.M.P.708 International Copyright Secured

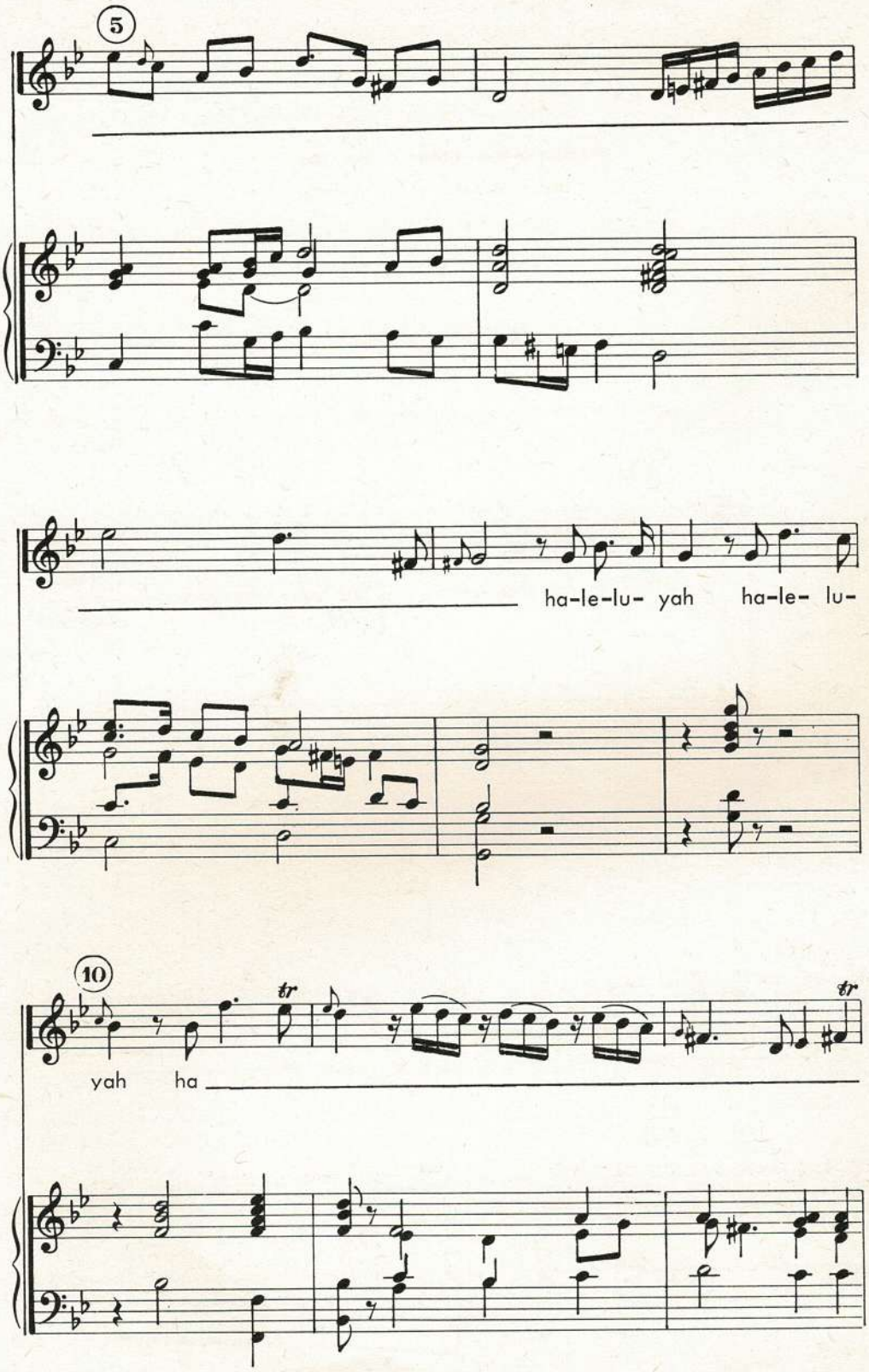
5
ha-le-lu- yah ha-le- lu-
10
tr
yah ha
tr

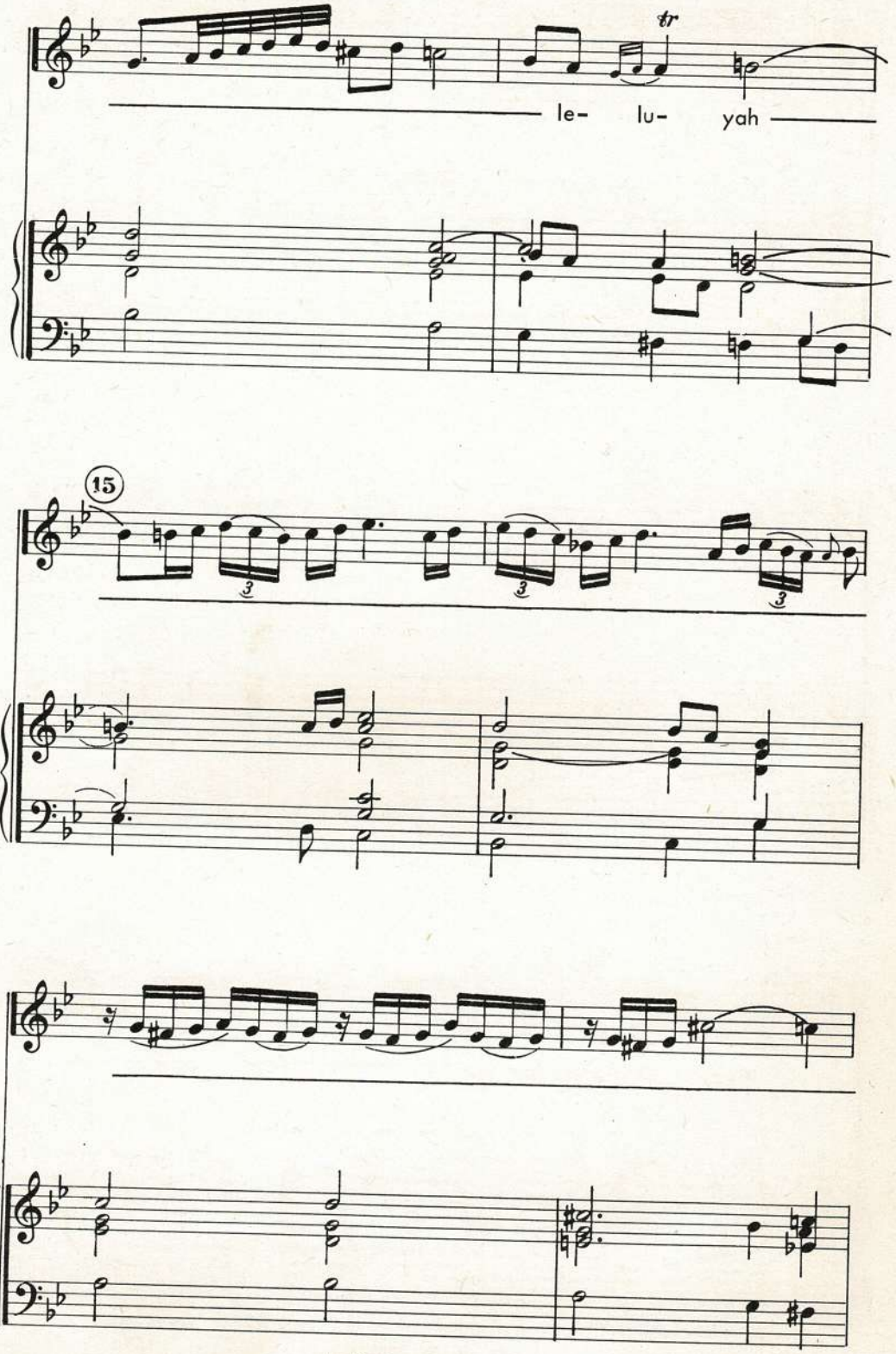
tr
le- lu- yah
15

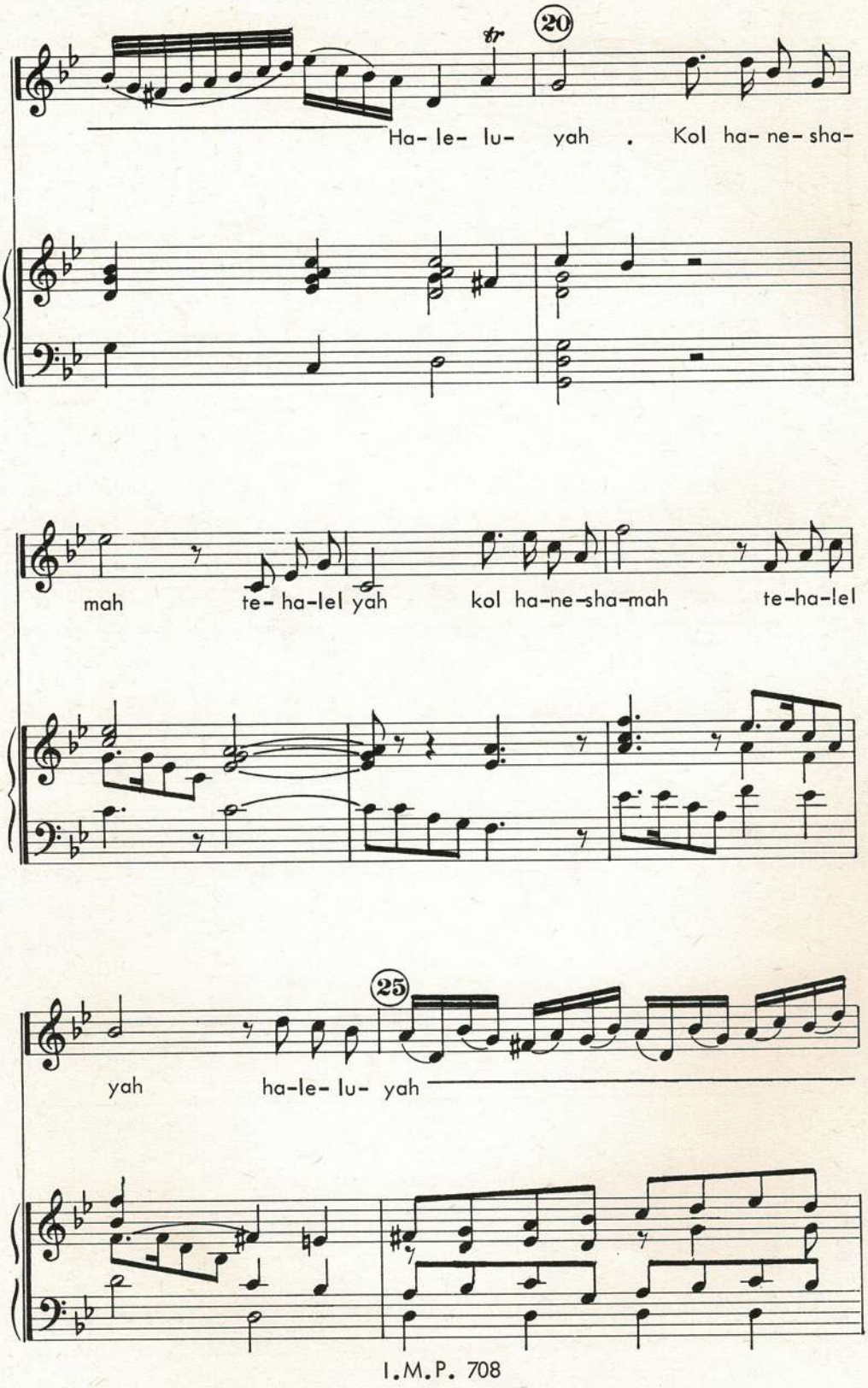
20
Ha- le- lu- yah . Kol ha- ne- sha-
mah te- ha-lel yah kol ha-ne-sha-mah te-ha-lel
25
yah ha-le- lu- yah

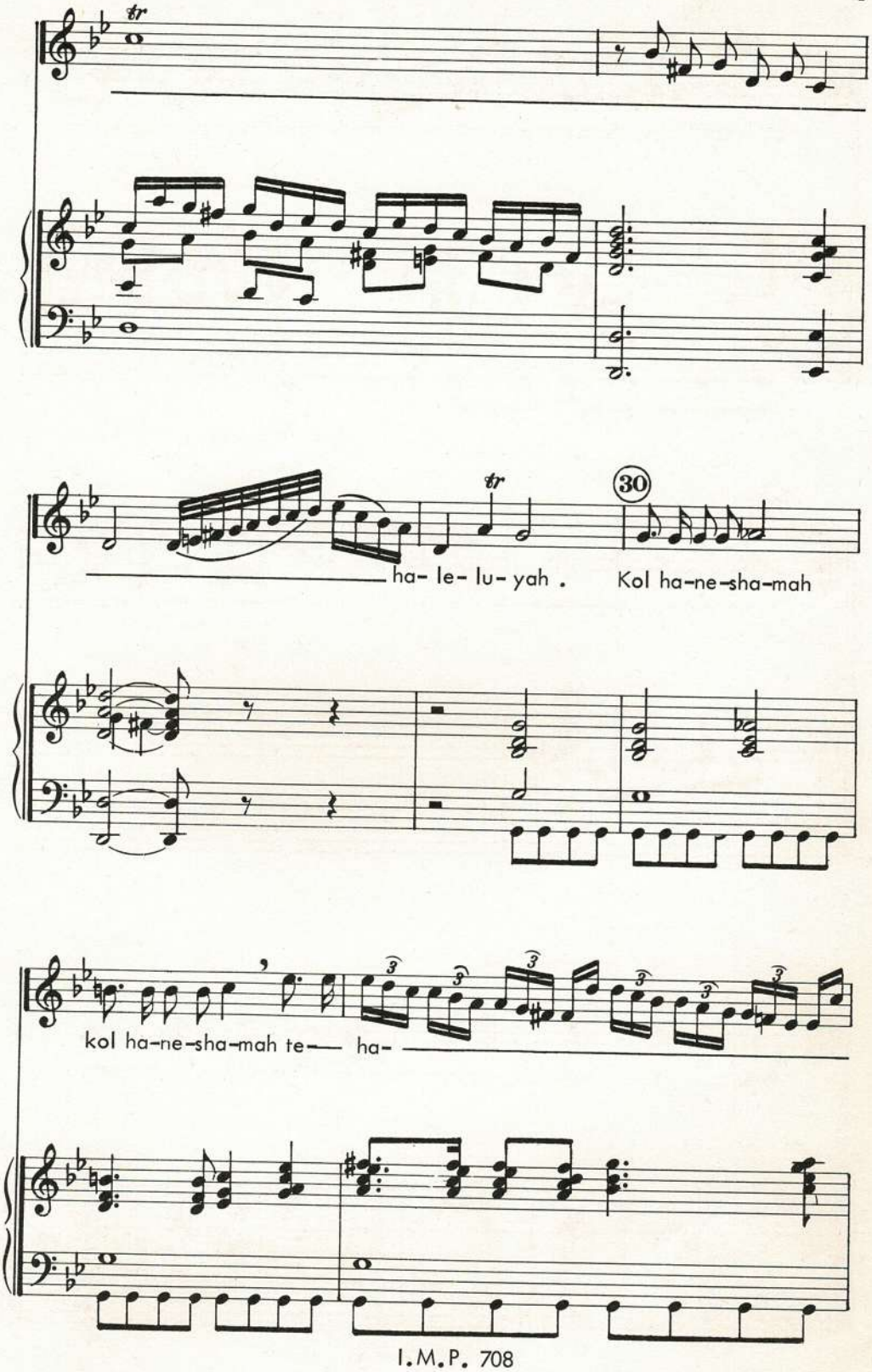
ha- le- lu- yah .
Kol ha-ne-sha-mah
kol ha-ne-sha-mah te— ha-

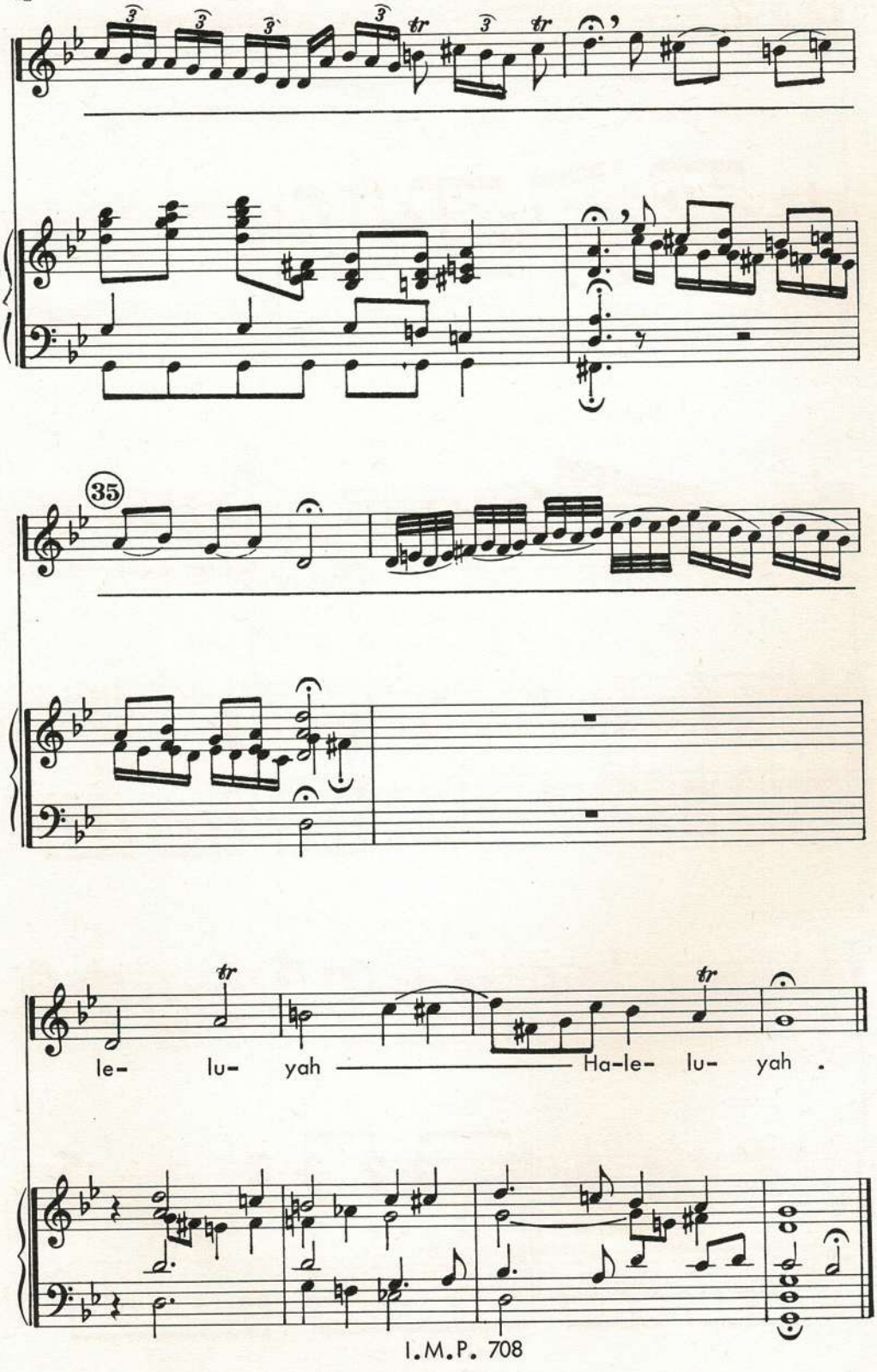
35
le- lu- yah Ha-le- lu- yah .

EH 31.359

EARLY HEBREW ART MUSIC

FRÜHE KOMPOSITIONEN FÜR DIE SYNAGOGE

I.M.P. 701 CARLO GROSSI : Cantata Ebraica in Dialogo(ça 1682)
Barit.solo, Coro S.A.T.B. - Continuo

I.M.P. 702 LOUIS SALADIN : Canticum Hebraicum (ça 1680-1700)
Counter-Tenor (or Alto), Ten.solo, Basso solo, Coro S.A.T.B., 3 Flauti, 4 Oboi, 3 Fagotti, Archi, - Continuo

I.M.P. 703 VOLUNIO GALLICHI , FRANCESCO DREI :
Musica eseguita in occasione dell' apertura della nuova scuola , Siena 1786
Cérémonie musicale pour l'inauguration de la synagogue à Sienne en 1786
Inauguration of the Siena synagogue , 1786
Ten.solo, Counter-Tenor (or Ten.II), 2 Barit.solo, Coro S.A.T.B., 3 Flauti ad lib., 4 Oboi ad lib., 3 Fagotti ad lib., Archi, - Continuo

I.M.P. 703-E Musique pour l'Inauguration d'une Synagogue * Music for the Dedication of a Synagogue *** Édition pratique /Ed.for performance

I.M.P. 704-709 ŒUVRES DU RÉPERTOIRE DE LA COMMUNAUTÉ PORTUGAISE D'AMSTERDAM *** FROM THE RETOIRE OF THE PORTUGUESE JEWISH COMMUNITY OF AMSTERDAM :

I.M.P. 704 LIDARTI,C.G. Nora Elohim * Hamesiach Ilemim
CASSERES, A. Hamesiach Ilemim
T.T.B., 2 viol.,viola, bs., cont.

I.M.P. 705 LIDARTI, C.G. Befi Yesharim
RATHOM,A. Adon Olam
S.A.T.B., 2 viol.,viola,bs., cont.

I.M.P. 706 LIDARTI,C.G. Due Arie :Bo'i beShalom * Kol HaNeshamah - Sopr.solo,strings,cont.

I.M.P. 707 CASSERES,A. Ḥishki ḥizki - S.T.B.,cont.,instr. ad lib.

I.M.P. 708 Anon. Kol HaNeshamah - Sopr.solo,cont.

I.M.P. 709 Anon. "Kinah" : Lamentation (9.Av)

I.M.P. 710 Mi al Har Horev (Eulogy on the Death of Moses)
Va'eda ma * Baruch haGever
(Melodies notated in the 12th century by OBADIAH THE PROSELYTE)
-Originals and transcription for performance -

MUSIQUE SYNAGOGALE ANCIENNE